

Flintdolke fra yngre steinalder

Gjenstander fra fortiden 8

Av Hilde Fyllingen

Gjenstand: Flintdolke
Funnsted: Sømme, Sola k.
Datering: Yngre steinalder
(ca. 2000 år f.Kr.)

Et spørsmål man ofte får som arkeolog er: Hvordan vet dere hvor dere skal grave? Jeg vil gjerne gi et vitenskapelig svar på dette, men noen ganger er det rene tilfeldigheter som styrer hva vi finner.

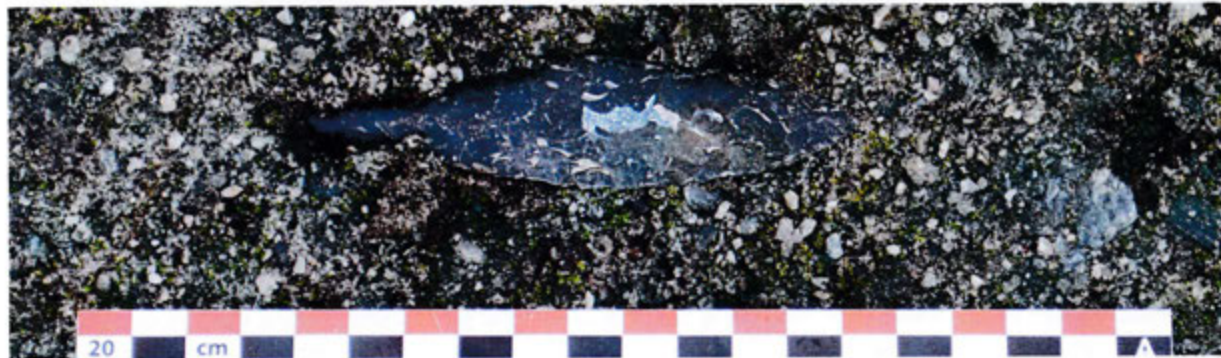
Ved undersøkelsene på Sømme i 2014 opplevde vi ofte at det dukket opp funn etter et kraftig regnskyll. Et slikt tilfeldig funn ble gjort av undertegnede en dag jeg skulle tømme en bøtte like inntil kanten av feltet. Idet

jeg bøyde meg ned, fikk jeg øye på noe halvveis stikkende opp av sanden. Gleden var stor da jeg plukket opp gjenstanden og oppdaget at det var en flintdolke! Dolken var av en type kalt lansettformet av type 1a, var rundt 10 cm lang og framstod som ubrukt. Flintdolker av denne typen ble produsert i Danmark for 4000 år siden (slutten av yngre steinalder) og eksportert til Jæren via Nord-Jylland (se for øvrig Arne Johan Nærøys artikkel om flintdolker i *Frå haug ok heidni* nr. 1, 2016, s. 8–11). I Danmark finnes de typisk som gravgaver, mens vi her til lands vanligvis finner slike dolker som såkalte løse funn. I kommunene på Jæren er det gjennom årenes løp funnet omtrent 400

flintdolker. De fleste av disse ble funnet i forbindelse med oppdyrking før 1950, noe som trolig skyldes at bøndene da var mer ute og gikk på markene i tiden før de store jordbruksmaskinene ble tatt i bruk.

Det er derfor ikke hverdagskost at vi i dag finner flintdolker og spesielt ikke slike fine dolker som den som ble funnet på Sømme. Dolken ser ikke ut til å ha vært brukt, og en kan derfor lure på hvorfor den var lagt ned. Dolken ble funnet i gamle strandmasser i en sone som har ligget i vannkanten i slutten av yngre steinalder. Kan den ha blitt lagt ned som offergave? Eller tilhører den en gravlegging som vi ikke lenger ser spor etter?

Flintdolken slik den ble funnet i felt. Foto: AM.

Hilde Fyllingen er arkeolog og tilsatt ved AM